Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto
MTK ry

Heikki Aro

Asiantuntijalausunto

06.05.2024

ASIA: E 28/2024 VP VALTIONEUVOSTON SELVITYS: ILMASTORISKIEN HALLINTA IHMISTEN JA HYVINVOINNIN SUOJELEMISEKSI

MTK Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK ry) kiittää mahdollisuudesta lausunnonantoon otsikon asiassa.

MTK tukee perusmuistiossa esitettyä Suomen kantaa ilmastonmuutoksen vaatimien globaalien politiikkatoimien tärkeydestä. Ilmastonmuutoksen vastaiset toimet ja siihen suoraan liittyvät päästövähennystarpeet eivät tunne valtioiden rajoja. Tarvittavien toimenpiteiden valinnassa tulee EU-tason päätöksenteossa kuitenkin aina kunnioittaa jäsenvaltioiden erityispiirteitä. Päätösten tulee perustua kansallisen tutkimusosaamisen hyödyntämiseen, erilaisten luonnonolosuhteiden merkitykseen sekä eri toimialojen riskitasojen eroihin. MTK pitää tärkeänä perusmuistiossa esitettyä pitkän aikavälin tavoiteasetantaa, joka korostuu erityisesti maa- ja metsätalouden ilmastonmuutoksen vastaisissa toimissa.

Ilmastonmuutoksen taloudellinen merkitys on suuri ja samalla ilmeinen riski yhteiskunnan keskeisille toiminnoille. MTK korostaa tarvetta estää alueellisen eriarvoisuuden lisääntyminen, joka voi olla seurausta ilmastonmuutoksen aiheuttamista rakenteellisista muutoksista eri alueiden elinkeinoelämään. Riski luonnonkatastrofien lisääntymisestä kasvattaa maa- ja metsätalouden tarvetta erilaisen ilmasto- ja muun ympäristötiedon helpolle saatavuudelle. Tämä ei kuitenkaan saa aiheuttaa lisäkustannuksia tai uutta hallinnollista lisärasitusta toiminnanharjoittajille. Myös alueellisen tie- ja muun liikenneinfrastruktuurin ylläpito muuttuvissa ilmasto-olosuhteissa on turvattava koko Suomessa.

MTK pitää tärkeänä perusmuistiossa esitettyä havaintoa luontopohjaisten ekosysteemien merkityksestä ilmastonmuutoksen välittömien haittavaikutusten torjunnassa. MTK haluaa korostaa, että näiden luontopohjaisten ekosysteemien ylläpidossa keskeisessä roolissa ovat maa- ja metsätalouden harjoittajat. Toiminnalla tuetaan samalla myös maaperän terveyttä ja kasvukuntoa, joilla on kriittinen merkitys ruokaturvan ja muuta huoltovarmuuden ylläpidossa. MTK tukee myös muistiossa esitettyä kehotusta selvittää ilmastomyönteisiä synergiaetuja jo olemassa olevien politiikkaratkaisujen välillä. Ilmastokestävien maisemien määrittelyssä tulee huomioida maaseutumaisten alueiden suuri merkitys sekä luonnon monimuotoisuuden edistäjinä että jo toimivana osana ilmastonmuutoksen hillintää.

Ilmastonmuutos kasvattaa merkittävästi vesivaroihin kohdistuvia uhkia. Muistiossa on kattavasti lueteltu useita alkutuotantoon vaikuttavia riskitekijöitä, jotka voivat vaarantaa mahdollisuuksia harjoittaa maa- ja metsätaloutta. Toimivan vesitalouden vaarantuminen kasvattaa suoraan myös ihmisten terveyteen kohdistuvia ja usein suurta inhimillistä kärsimystä aiheuttavia riskejä. MTK

korostaa veden merkitystä koko elintarvikeketjun toimivuuden turvaajana. Hyvälaatuisen ja määrältään riittävän veden saatavuuden varmistaminen muuttuvassa ilmastossa on ruokaturvan ja -turvallisuuden kannalta yksi tärkeimmistä ilmastonmuutoksen vastaisen toiminnan prioriteeteista.

Heikki Aro
Asiantuntija, maaperä ja ilmasto
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry